

2025-2026 Eğitim-Öğretim Yılı LGS (Merkezî Sınav) Sözel Bölüm Kitapçığı'nda yer alan Türkçe sorularının çözümlerini ve detaylı konu yorumları

1. Soru (Cümlede Anlam / Yakın Anlamlılık)

- **Soru Metni:** *"Bir aydını tanımanın en iyi yolu, onun hangi tarihsel ve toplumsal zeminden bize seslendiğini tespit etmektir."*
- **Çözüm ve Yorum:** Cümlede bir aydını (düşünürü) gerçek anlamda "tanımak" ve anlamak için onun içinde bulunduğu, beslendiği "tarihsel ve toplumsal zemini" (yani arka planını, dönemini ve bağlarını) bilmemiz gerektiği vurgulanmaktadır. A seçeneğindeki *"Tarihsel ve toplumsal bağılıkları bir düşünürün kişiliği hakkında doğru bilgiler verir."* ifadesi, metindeki "tanımanın en iyi yolu" ile "kişiliği hakkında doğru bilgiler verir" kısmını; "tarihsel ve toplumsal zemin" ile de "tarihsel ve toplumsal bağılıkları" kısmını tam olarak karşılar.
- **Doğru Cevap: A**

2. Soru (Metinde Boşluk Doldurma / Kelime Anlamı)

- **Soru Metni:** *Cahit Zarifoğlu... eleştirisini ---- yapmaktan geri durmamıştır... görüşleri, günümüzde yaşanan olayları çok önceden sezdiğini gösteren önemli kanıtlardır.*
- **Çözüm ve Yorum:** İlk boşluktan önce "korkusuzca ifade etmiştir" dendiği için, eleştirisini de "**cesaretle**" yaptığını anlarız. İkinci kısımda ise "günümüz şartlarını yaşadığı dönemden okumuş gibi", "çok önceden sezdiğini gösteren" ifadeleri yazarın "**öngörülü**" bir yapıya sahip olduğunu kanıtlar. Bu iki kelime sırasıyla A seçeneğinde verilmiştir.
- **Doğru Cevap: A**

3. Soru (Deyimler ve Söz Öbeklerinde Anlam)

- **Soru Metni:** *"...dünyaya başka bir gözle bakmamı sağlayan kişi, dedemden başkası değildi."*
- **Çözüm ve Yorum:** "Dünyaya başka bir gözle bakmak" sözü, olayları ve çevreyi alışlagelmişin dışında, farklı bir perspektiften değerlendirmek anlamına gelir. Bu da doğrudan "**Farklı düşünmesini sağlamak**" ifadesiyle uyuşur.
- **Doğru Cevap: B**

4. Soru (Söz Öbeğinde Anlam / Üslup ve İçerik ilişkisi)

- **Soru Metni:** *"...kaleminin insan zihninde uyandırdığı lezzet şölenini yaşıyorum. Bu sebeple yazdıklarını işlediği temaların da ötesinde önemsiyorum."*
- **Çözüm ve Yorum:** Metinde yazarın dili kullanım biçimi ("Türkçenin gerçek tadı", "lezzet şöleni") övülmektedir. Son cümlede ise bu güzel anlatım (üslup) sebebiyle, onun yazdıklarını "temaların (içeriğin) ötesinde" önemsediyiğini belirtmektedir. Bu durum, yazarın **etkileyici bir üsluba sahip olması (D)** veya **üslubunun içerik seçiminden daha**

ön planda/iyi olması (A) durumuna gönderme yapar. Parçadaki vurgu dilin güzelliğine ve etkisine yöneliktir.

- **Doğru Cevap: D**

5. Soru (Paragrafta Anlam / Yardımcı Düşünce)

- **Soru Metni:** *Behçet Necatigil metni ve "Kitaplarda Ölmek" şiiri analizi.*
- **Çözüm ve Yorum:** Metne göre şair günlük hayatı yansıtmıştır ("orta hâlli bir vatandaşın yaşantısı" \rightarrow A), şiirleriyle iz bırakmıştır ("çok hayata dokunmuş" \rightarrow B), kalıcılığı yakalamıştır ("şiir parantezi hiç kapanmadı ve kapanmayacak" \rightarrow C). Ancak metnin hiçbir yerinde şairin "okurların beklentilerini gözettğine" dair bir bilgi yoktur.
- **Doğru Cevap: D**

6. Soru (Paragrafta Ana Düşünce)

- **Soru Metni:** *Sosyal medya ve hakikat/bilgi kirliliği metni.*
- **Çözüm ve Yorum:** Metnin son cümlesinde ana düşünce açıkça özetlenmiştir: "*Fakat bilinçlenmiş toplumlarla sorumluluk bilinci olan sosyal medya şirketlerinin adımları birleşmedikçe sosyal medya güvenin değil, kuşkunun merkezi olmaya devam edecektir.*" Bu cümle, sosyal medyadaki bilgilerin güvenilirliğinin ancak bilinçli bir toplum ve sosyal medya kuruluşlarının **iş birliğiyle** sağlanabileceğini savunur.
- **Doğru Cevap: D**

7. Soru (Paragrafta yardımcı düşünce)

Gerekçelerini metindeki ipuçlarıyla eşleştirerek adım adım inceleyelim:

- **"Okurlarına pusula oluyor / Verdiği öğütle..."** D seçeneğindeki "*Sorular en önemli yol göstericidir senin!*" ifadesi, yazarın okura bir pusula (yol gösterici) olduğunu ve öğüt verdiğini doğrudan karşılar.
- **"Seslenme ifadesi kullanıyor..."** D seçeneğinin başındaki **"Ey oğul"** ifadesi tam olarak aradaki bağı güçlü kılmak ve yakınlık hissettirmek için seçilmiş bir seslenme ifadesidir.
- **"Gençlerin zihin dünyasına giriyor..."** Edebiyatımızda ve kültürümüzde "Ey oğul" hitabı, gelecek nesle (gençlere) verilen nasihatlerin sembolüdür. Metnin devamındaki "*kendini geliştirebilmek, faydalı bir insan olabilmek*" hedefleri gençlerin gelişim sürecine hitap eder.
- **"Soru sormaktan çekinmiyor..."** D seçeneğinde yazar, hakikate ve gelişime giden yolun sorulardan geçtiğini belirterek okura **"soru sormaktan çekinme"** tavsiyesinde bulunuyor ve yazısının merkezine "soruları" alıyor.

Bu doğrultuda, inceleme yazısında sözü edilen tüm özellikler (pusula olmak, seslenme ifadesi, soru sorma vurgusu ve gençlere öğüt) eksiksiz olarak **D şıkında** yer almaktadır.

8. Soru (Hikâye Unsurları / Karşılaştırma)

- **Soru Metni:** I. Metin (Kütüphane-Ev) ve II. Metin (Gün doğumu seyrederken kalem düşmesi).
- **Çözüm ve Yorum:** * I. Metin: Kişi (anlatıcı, anne), Zaman (yıldızlar sayılmaya başladığında), Yer (kütüphane, ev), Olay (kütüphaneden çıkıp eve gelme) unsurlarının tamamına sahiptir.
 - II. Metin: Kişi (anlatıcı), Zaman (gün doğumu), Olay (gün doğumunu seyrederken kalemin düşmesi ve düşüncelere dalması) unsurları vardır ancak olayın geçtiği belirgin bir **Yer (Mekân)** unsuru bulunmamaktadır ("Bahçeden geçercesine" ifadesi sadece bir benzetmedir, bulunulan mekân değildir).
- **Doğru Cevap: A (Yer)**

9. Soru (Metne Göre Muhakeme / Problem Çözme Yolları)

- **Soru Metni:** Sorun çözmeye 1. yol (hazır ürün/hizmet satın almak) ve 2. yol (kendi çözümünü üretmek).
- **Çözüm ve Yorum:** A, C ve D şıklarında kişiler karton kutudan kulübe yapıyor, bandanayla ayakkabı bağlıyor veya eski tişörtlerden çanta dikeyor; yani kendi çözümlerini üretiyorlar (2. yol). B şıkında ise arabasının tekerleği patlayan kişi "**usta çağırarak**" dışarıdan bir hizmet satın alıyor. Bu durum 1. yola örnektir.
- **Doğru Cevap: B**

10. Soru (Metnin Dil ve Anlatım Özellikleri)

- **Soru Metni:** "Hafif bir rüzgâr... Belli belirsiz bulutlar..." ile başlayan edebi metin.
- **Çözüm ve Yorum:** Metinde karşılaştırma yapılmıştır ("o kadar susuz toprak dururken kalbime düşmesi"), niteleyici sözcükler ("hafif", "kara", "susuz") bolca kullanılmıştır ve farklı duyulardan (görme ve dokunma/sıcaklık-soğukluk hissi) yararlanılmıştır. Ancak metinde bir kavramı özellikleriyle açıklayan bir "**Tanımlama**" (Nedir/Kimdir sorusunun cevabı) bulunmamaktadır.
- **Doğru Cevap: A**

11. Soru (Anlatım Biçimleri)

- **Soru Metni:** XX. yüzyıl öncesi tüketim alışkanlıkları ve küresel tüketim medeniyetinin doğuşu.
- **Çözüm ve Yorum:** Giriş metni nesnel, bilgi verici yani **Açıklayıcı Anlatım** biçimiyle yazılmıştır. A, B ve D seçeneklerinde soru işaretleri, "savaşmalısınız" gibi yönlendirmeler eklenerek metin Tartışmacı Anlatıma kaydırılmıştır. C seçeneği ise "**Bu medeniyetle beraber insanların yaşam biçimleri değişti. Yaşanan değişimde...**" diyerek tamamen nesnel ve açıklayıcı tonu korumaktadır.
- **Doğru Cevap: C**

12. Soru (Metinde Duygular)

- **Soru Metni:** *Kütüphane temizliği yaparken kahve dökülmesi hikâyesi.*
- **Çözüm ve Yorum:** Anlatıcı, odanın dağınıklığına "köpürerek" **öfke** duyuyor; dökülen kahve karşısında "gülümseyerek" **hoşgörü** gösteriyor; hangi kitabın ıslandığını anlamak için hemen bakarak **merak** ediyor. Ancak **şaşırtma** eylemini gerçekleştiren anlatıcı değil, onun gülümsemesine "hayret eden" Damla'dır.
- **Doğru Cevap: D**

13. Soru (Görsel ve Tablo Okuma / Mantık Muhakeme)

- **Soru Metni:** *Yelkenli tekne rüzgâr şiddeti ve camadan müdahaleleri.*
- **Çözüm ve Yorum:** Tablo 2'ye göre saat **19.00**'da rüzgâr şiddeti **26 Knot**'tır. Tablo 1'e göre 26-30 Knot arasında **3. camadan** uygulanmalıdır. 3. camadanın kuralı ise: **Flok: Tam açık, Ana Yelken: Tam kapalı** olmalıdır. Ancak C şıkkındaki (19.00) görsel incelendiğinde Ana Yelken'in tam kapalı (en alt seviyede düz bir çizgi halinde) olmadığı, hâlâ açık (2. seviyede) kaldığı görülmektedir. Kurala uyulmadığı için tekne zarar görmüştür.
- **Doğru Cevap: C**

14. Soru (Metne Göre Kurallar ve Afiş Tasarımı)

- **Soru Metni:** *Kurallarda olumlu ifade, nesnel ifade ve amaç belirtilmesi şartı.*
- **Çözüm ve Yorum:** * B şıkkında "dokunmayın" (olumsuz ifade) kuralı bozar.
 - C şıkkında "en etkili yol" (öznel ifade) kuralı bozar.
 - D şıkkında "görevlilerin işini kolaylaştırdığı için" ifadesi amaç (hedef) değil, bir neden-sonuç bildirir.
 - **A şıkkındaki Otel Kuralları**'nda yer alan tüm kurallar olumludur, nesneldir ve hepsinin başında bir amaç cümlesi ("*Doğayı korumak için...*", "*Klimayı çalıştırabilmek için...*", "*Sağlığınız için...*") yer almaktadır.
- **Doğru Cevap: A**

15. Soru (Grafik Okuma / Yorumlama)

- **Soru Metni:** *Kıtaların orman alanlarındaki değişim grafiği (Milyon Hektar).*
- **Çözüm ve Yorum:** Grafik toplam orman miktarını değil, yıllara göre **değişimi (artış/azalışı)** göstermektedir. Okyanusya sütunlarına bakıldığında; 1990-2000 yılları arasında grafik eksi değerdedir (-0.2 yani orman alanı azalmıştır), 2010-2020 yılları arasında ise artı değerdedir (+0.4 yani orman alanı artmıştır). C seçeneğindeki yargı grafikten doğrudan çıkarılır.
- **Doğru Cevap: C**

16. Soru (Tablo Oluşturma / Mantık Muhakeme)

- **Soru Metni:** *Ülkenin yıllara göre demir, kara ve deniz yolu yatırım verileri.*
- **Çözüm ve Yorum:** İpuçlarını eleterek gidelim:

1. 1970'te en büyük pay demir yolunun, kara ve deniz yolları eşit olacak \rightarrow C şıkkı elenir (Deniz en büyük verilmiş).
 2. 1990'da Deniz > Kara, 2010'da Deniz < Kara olacak \rightarrow A şıkkında 2010'da Deniz(9) > Kara(6) olduğu için A elenir.
 3. "Bir alan hariç diğer alanlarda en büyük yatırım miktarına 2025 yılında ulaşılmıştır." \rightarrow B şıkkında tüm alanlar en yüksek değerine 2025'te ulaşmıştır (Kurala uymaz). **D şıkkında** ise Demir yolu (75) ve Kara yolu (16) en yüksek yatırıma 2025'te ulaşırken; Deniz yolu en yüksek yatırıma 1990'da (8) ulaşmış, yani 2025 yılı en yüksek yılı olmamıştır (Kurala tam uyar).
- **Doğru Cevap: D**

17. Soru (Dil Bilgisi / Fiilde Çatı)

- **Soru Metni:** Numaralanmış cümlelerdeki fiillerin nesnesine göre çatısı.
- **Çözüm ve Yorum:**
 - I. cümle: "ele alıyor" \rightarrow Neyi ele alıyor? \rightarrow kervansarayları (Nesne alabildiği için **Geçişli**)
 - II. cümle: "konakladılar" \rightarrow Neyi konakladılar? \rightarrow Cevap yok / "Onu konakladılar" anlamsız (Nesne alamadığı için **Geçişsiz**)
 - III. cümle: "etkiledi" \rightarrow Neyi etkiledi? \rightarrow bölgenin ticari yaşamını (**Geçişli**)
 - IV. cümle: "ortaya çıkardı" \rightarrow Neyi ortaya çıkardı? \rightarrow inşa edildiğini (**Geçişli**)
- **Doğru Cevap: B (II. Cümle)**

18. Soru (Yazım Kuralları)

- **Soru Metni:** Numaralanmış sözcüklerin yazımı.
- **Çözüm ve Yorum:**
 - I. birbaşına \rightarrow Yanlış ("**bir başına**" ayrı yazılır).
 - II. birdenbire \rightarrow **Doğru** (Zarf anlamı taşıyan bu kalıplaşmış sözcük bitişik yazılır).
 - III. birarada \rightarrow Yanlış ("**bir arada**" ayrı yazılır).
 - IV. birtürlü \rightarrow Yanlış ("**bir türlü**" ayrı yazılır).
- **Doğru Cevap: B (II)**

19. Soru (Noktalama İşaretleri)

- **Soru Metni:** Reşat Nuri Güntekin() Muhsin Ertuğrul'a yazdığı mektupta şöyle der() 'Kardeşim Muhsin() ... getirmişsin()'
- **Çözüm ve Yorum:**
 - İlk boşluğa öznenin sonra geldiği için **virgül (,)** konur.
 - "şöyle der" ifadesinden sonra alıntı konuşma geleceği için **iki nokta (:)** konur.
 - "Kardeşim Muhsin" bir hitap ifadesi olduğundan ardına **virgül (,)** getirilir.
 - "getirmişsin" ifadesiyle biten sitem ve şaşkınlık içeren alıntı cümlelerin sonuna düz bir cümle kabul edilirse **nokta (.)** gelebilir (D şıkkı).
- **Doğru Cevap: D**

20. Soru (Dil Bilgisi / Cümlelerin Öğeleri)

- **Soru Metni:** *Hangi cümlede yer tamlayıcısı (dolaylı tümleş) vardır?*
- **Çözüm ve Yorum:** III. cümleyi öğelerine ayırılım:
 - *Dönüşmüştü:* Yüklem
 - *Dönüşen ne?* otobüsün penceresi (Özne)
 - *Ne zaman dönüşmüştü?* Şehirden ayrılırken (Zarf Tümleci)
 - *Neye dönüşmüştü?* **uçsuz bucaksız orman manzarasıyla çevrili bir tabloya** (İsmi "-e" hâlini alan bu söz grubu **Yer Tamlayıcısı** görevindedir).
- **Doğru Cevap:** C (III. Cümle)

Genel Sınav Değerlendirmesi: *Bu yılki LGS Türkçe soruları; okuma-anlama, tablo/görsel okuma yeteneğini üst düzeyde sınavan mantık soruları ağırlıklı olup dil bilgisi başlıklarını (çatı, öğeler, yazım-noktalama) metin içerisine başarıyla yedirmiştir.*

2025-2026 Eğitim-Öğretim Yılı LGS Türkçe sorularını, sistemin uygulanmaya başlandığı 2018 yılından bu yana yapılan sınavlarla kıyasladığımızda öne çıkan temel farklar, benzerlikler ve eğilimler şunlardır:

1. Müfredat Kapsamı ve Soru Dağılımı

- **Önceki Yıllarla Kıyaslama:** 2020 (pandemi) ve 2023 (deprem) gibi dönemlerde ikinci dönem konuları sınav dışı bırakıldığı için dil bilgisi neredeyse tamamen elenmiş, sınav sadece anlam bilgisine kaymıştı. 2026 LGS ise tüm müfredatın dâhil olduğu **2022, 2024 ve 2025 sınavlarıyla tam bir yapısal paralellik** gösteriyor.
- **Dil Bilgisi Dengesi:** Sınavın son 4 sorusunun doğrudan dil bilgisine (Fiilde Çatı, Cümlelerin Öğeleri, Yazım Kuralları, Noktalama İşaretleri) ayrılması, MEB'in son yıllarda ot oturttuğu *"yüzde 80 anlam ve beceri, yüzde 20 dil bilgisi"* oranının bu sınavda da korunduğunu gösteriyor.

2. Sözel Mantık ve Görsel/Tablo Okuma Soruları

- **Önceki Yıllarla Kıyaslama:** LGS'nin ilk yıllarında (2018-2021 arası) sözel mantık soruları bazen çok fazla olasılık barındıran karmaşık şemalar veya uzun metinler üzerinden soruluyor ve öğrencilerin ciddi zaman kaybetmesine yol açıyordu.
- **2026 Farkı:** Bu sınavdaki **Yelkenli Tekne (Camadan)** ve **Yatırım Verileri** soruları, sözel mantığı adeta bir *"algoritma ve yönerge takibi"* haline getirmiş. Kurallar son derece somut ve net tanımlanmış. Matematiksel bir netlik barındıran bu soru tarzı, yoruma dayalı hata payını sıfırlarken öğrencilerden yüksek bir dikkat ve odaklanma talep ediyor. Grafik sorusu (kıtaların orman alanları) ise doğrudan "değişim" (artış/azalış) odağıyla son yıllardaki standart grafik okuma çizgisini sürdürüyor.

3. Paragraf ve Anlam Sorularının Yapısı

- **Önceki Yıllarla Kıyaslama:** İlk yıllarda sayfa dolduran, adeta öğrencileri uzunluğuyla korkutan devasa paragraflar ağırlıkta, son 2-3 yıldır metinlerin boyutları daha makul seviyelere çekilmişti.
- **2026 Farkı:** Bu sınavda da metin boyutları aşırı uzun değil ancak **anlam yoğunluğu ve edebi derinlik oldukça yüksek**. Cahit Zarifoğlu, Behçet Necatigil ve Reşat Nuri Güntekin gibi Türk edebiyatının usta isimlerinin metinleri ve mektupları üzerinden kurgulanan sorular, salt bir okuma-anlama becerisinden ziyade, metnin felsefesini, yazarın üslubunu ve niyetini (örn. 4. sorudaki "üslup-içerik ilişkisi") analiz edebilen öğrencileri ayırt etmeyi hedefliyor.

4. Dil Bilgisi Sorularının Tarzı

- **Önceki Yıllarla Kıyaslama:** Geçmişte dil bilgisi kuralları bazen çok uzun metinlerin içine gizlenerek aranırken, son yıllarda daha sade ve doğrudan cümleler tercih edilmeye başlanmıştı.
- **2026 Farkı:** Fiilde Çatı (Geçişli/Geçişsiz) ve Cümlelerin Öğeleri soruları, konunun temel mantığını kavramış bir öğrencinin çok hızlı çözebileceği, gereksiz karmaşadan uzak netlikte tutulmuş. Yazım kurallarında ise MEB'in her yıl mutlaka sorduğu "kalıplaşmış birleşik sözcüklerin/ikilemelerin ayrı veya bitişik yazılması" (*bir başına, bir arada, birdenbire*) geleneği bu yıl da şaşırtmayarak devam etmiş.

Genel Zorluk ve Seçicilik Özeti

- **2018 ve 2021 LGS'ye Kıyasla:** O yıllardaki Türkçe soruları sisteme geçiş sancıları ve aşırı çeldirici yapıları nedeniyle çok daha eleyici ve yıpratıcıydı. 2026 soruları bu iki yıla göre **daha dengeli ve ölçülü**.
- **2020 ve 2023 LGS'ye Kıyasla:** Sınırlı müfredat uygulanan o dönemlere göre konu yelpazesi çok daha geniş olduğu için **belirgin derecede daha seçici**.
- **2024 ve 2025 LGS'ye Kıyasla:** Sınavın genel karakteri, zorluk düzeyi ve soru tipleri son iki yılın çizgisiyle **neredeyse tamamen örtüşüyor**.

Sonuç olarak; 2026 LGS Türkçe testi, MEB'in yayınladığı örnek sorularla tam bir uyum içinde olan, sürpriz veya tartışmalı soru barındırmayan, ancak düzenli kitap okuma alışkanlığına sahip, analitik düşünme yeteneği gelişmiş ve dili sadece kural olarak değil bir kültür olarak algılayan öğrencileri öne çıkaracak **"olgunluk dönemi"** bir LGS sınavı profili çizmektedir.

